

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
MICHAEL MALLIA**

Seduta tal-25 ta' Mejju, 2009

Avviz Numru. 364/2006

Carmel sive Charles Spiteri (ID 24956 M)

VS

Daphne Caruana Galizia (ID 450664 M)

Il-Qorti,

Rat l-avviz ipprezentat mill-attur fil-21 ta' Novembru 2006 fejn talab lil din il-Qorti li prevja dikjarazzjoni tikkundanna lill-konvenuta li hija rrendiet ruhha responsabbli ta' malafama u libell fil-konfront ta' l-attur meta hija kitbet artikolu li fih, fl-ahhar paragrafu, hija rreferiet ghall-attur bhala "that nasty little man, Charles Spiteri, who cooks in his spare time", u ghattiet tali artikolu ghall-pubblikazzjoni fil-harga ta' "The Malta Independent on Sunday" tal-Hadd, 22 ta' Ottubru 2006; stante li l-istess referenza hija malafamanti u libelluza, tattakka f'nifs wiehed il-karattru, l-istatura u l-integrita' sija personali u

Kopja Informali ta' Sentenza

sija professjonali ta' l-attur, u tirraprezenta fatti manifestament inveritjeri b'mod intiz sabiex ittellef jew tnaqqas ir-reputazzjoni ta' l-istess attur, kif ser jirrizulta ahjar waqt it-trattazzjoni tal-kawza; artikolu riprodott u anness bhala "Dok CS1".

Thallas lill-attur dik is-somma sa massimu ta' hamest elef lira Maltin (Lm5,000) li tigi likwidata minn din l-Onorabbli Qorti ai termini ta' l-artikolu 28 tal-Att dwar l-Istampa (Kap 248 tal-Ligijiet ta' Malta).

Bl-ispejjez, u bl-imghaxijiet legali kontra l-konvenuta li giet ingunta ghas-subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuta fejn eccepiet:

1. Illi l-artikolu *de quo* mhuwiex libelluz jew malafamanti fil-konfront ta' l-attur;
2. Illi fl-artikolu hemm biss kummenti li jikkonsistu f'opinjonijiet u kritika accettabli f'socjeta' demokratika, kemm taht il-Ligijiet ta' l-Istampa kif ukoll taht il-Konvenzjoni Ewropeja dwar il-Libertajiet Fondamentali u d-Drittijiet tal-Bniedem;
3. Illi minn imkien mill-artikolu ma johrog l-*animus injuriandi* rikjest mil-Ligi fil-konfront ta' l-attur personalment;
4. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Semghet ix-xhieda bil-gurament.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawza.
Ikkunsidrat:

Illi l-attur qieghed jilmenta minn artikolu li kitbet il-konvenuta u publikat fuq il-gazzetta *The Malta Independent on Sunday* fit-22 t'Ottubru 2006. F'dak l-artikolu l-konvenuta trattat diversi temi fosthom dak tal-*budget*, il-kwistjoni tas-shana fid-djar Maltin fix-Xitwa, kif ukoll l-immigrazzjoni illegali. F'dan l-ahhar kunist semmiet ukoll lil Norman Lowell, Arlette Baldacchino, Martin Degiorgio u Paul Salamone. Imbaghad irreferiet ghal “.....*that nasty little man, Charles Spiteri, who cooks in his spare time.*” B'mod generali rreferiet ghal dawn il-persuni illi ghandhom certa opinjonijiet dwar l-immigrazzjoni illegali bhala “*sad losers and a bunch of nutters*”. L-attur hassu ngurjat b'dan il-kliem illi fehem qed jindirizza lilu peress li huwa l-unika kok professjonali f'Malta bl-isem ta' Charles Spiteri. L-attur xehed illi hassu malafamat, ingurjat u redikolat b'dawk it-termini illi l-artikolista Daphne Caruana Galizia wzat fil-konfront tieghu u ghalhekk deherlu li kellu jistitwixxi din il-kawza.

Ikkunsidrat:

Illi f'wahda mill-eccezzjonijiet taghha l-konvenuta qieghda teccepixxi n-nuqqas ta' l-*animus injuriandi* fl-artikolu taghha peress li kitbet biss opinjonijiet fuq dak illi rat u semghet mill-fehmiet tal-persuni msemija fl-artikolu fosthom l-attur Charles Spiteri.

Jibda biex jinghad illi meta l-kliem uzati huma per se derogatorji u ngurjuzi l-intenzjoni illi ssir hsara (*animus injuriandi*) kienet prezunta. (Ara Profs J Rizzo Naudi vs F Agius Mizzi et, deciza fit-13 ta' Mejju 1997. L-awtur Gately *On Libel and Slander* ighid fost affarijiet ohra “*the question was not what the defendant intended but what reasonable men, knowing the circumstances in which the worlds were published would understand to be the meaning. Liability for libel does not depend on the intention of the defamer but on the fact of the defamation. The question is not whether the writer of an alledged libel means but what is the meaning of the words he has used. It is not the defendant's intention or the meaning in his own mind that makes the sense of the libel, but what was the meaning and inference that would naturally be drawn by*

reasonable and intelligent persons reading it." (9 edizzjoni, kapitolu 7). Ghalhekk il-kliem uzati "*nasty little man*" huma fihom infushom derogatorji u mhux il-kaz li titratta l-kwistjoni tal-"*animus*". It-test li l-Qorti trid taghmel issa huwa jekk l-artikolista l-konvenuta kienetx gustifikata li tuza dawn il-kliem fic-cirkostanzi illi wzathom u fl-isfond tal-argumenti illi gabet.

Ikkunsidrat:

Il-konvenuta xehdet illi hija waslet ghal dawk il-konkluzzjonijiet wara li rat lill-attur jippartecipa f'diskussjoni tal-programm Xarabank fl-14 t'Ottubru 2005. Il-Qorti giet ipprovduta b'dvd ta' dan il-programm fejn jidher l-attur qed jippartecipa f'din id-diskussjoni. L-attur jidher li huwa animat hafna b'argumenti pjuttost aggressivi kontra l-immigrazzjoni illegali. Darba minnhom wasal ukoll biex jirredikola persuna mill-udjenja illi wriet fehmiel differenti minn tieghu. Fil-fatt il-konvenuta a fol 28 filwaqt li tikkonferma li kienet hi li kitbet l-artikolu qalet li ma kienux tant l-opinjonijiet ta' l-attur li hija kkritikat, tant il-mod kif ressaq dawn l-opinjonijiet. Qalet "*jidher illi kien hemm mibgheda ... Ma kienx hemm logika f'dak illi kien qieghed ighid imma kien wera emozzjoni u mibgheda kbira.*" Qalet illi wzat il-kelma "*nasty*" minhabba l-atteggjament illi rat fl-attur waqt li kien qieghed jippartecipa fil-programm Xarabank. Uzat il-kelma "*little*" mhux fis-sens fiziku imma fis-sens tal-karattru wara li rat dak l-atteggjament. Indirizzat il-persuni illi semmiet fl-artikoli bhala "*bunch of nutters*" ghaliex ghaliha n-nies li joqghodu jinhlew f'kummenti razzisti kontra persuna jew ohra minhabba l-kulur jew twemmin taghhom ghaliha "*a bunch of nutters*".

Ikkunsidrat:

Irrizulta sodisfacentement pruvat illi l-attur mhuwiex persuna pubblika. Huwa kok professjonali ta' certa success f'dak il-qasam fejn anke deher f'programmi televizivi sabiex jippromwovi u jghallim il-professjoni tieghu. Izda dakinhar fuq il-programm Xarabank deher f'vesti kompletament differenti. Hawnhekk ha parti f'diskussjoni dwar l-immigrazzjoni illegali fejn wera l-hsieb

illi din l-emmigrazzjoni kienet qieghda tkun ta' hsara kbira ghall-pajizna. Sa hawn kollox sew. L-attur ghandu dritt jesprimi tali opinjonijiet u forsi ghandu dritt ukoll juri certa hegga u emozjoni meta jigi biex iwassal dawn il-hsibijiet, pero' skond kif jidher fuq id-dvd esebit f'dawn l-atti l-attur mar daqsxejn oltre, fejn vera wera emozzjoni u anke f'xi hin agressjoni kontra min kien qieghed juri fehmiel differenti minn tieghu. Filwaqt illi forsi seta' kien motivat minn emozzjoni patrijottika daqsxejn zejda jew forsi ahjar *misguided*, ma kellux dritt illi jwaqqa' lill-haddiehor ghac-cajt kif ipprova jaghmel f'dan il-programm. Ghalhekk meta l-konvenuta rat dan l-atteggjament deherilha illi hi wkoll kellha tuza l-istess attoggjament fil-konfront ta' l-attur biex b'hekk ibbilancjat dak li dan ta' l-ahhar wera fil-konfront ta' haddiehor.

Il-Qorti ticcensura lill-konvenuta talli kitbet l-artikolu sena wara x-xandira tal-programm minghajr referenza ghall-istess u min jaqra dak l-artikolu ma jkunx f'posizzjoni illi jabbina l-kumment illi ghamlet il-konvenuta ma' l-atteggjament ta' l-attur waqt ir-recording. Pero' la l-attur issemma' ma' nies ohra fil-kuntest ta' l-opinjonijiet ben maghrufa taghhom dwar l-immigrazzjoni llegali, l-qarrej ordinarju jista' jasal ghall-konkluzzjoni li daww il-kummenti tal-konvenuta ghandhom x'jaqsmu ma' xi kummenti razzisti illi seta' ghamel l-attur f'xi zmien qabel, u dawn huma *"the circumstances in which the words were published.."*

Ghalhekk il-Qorti jidhrilha illi la darba l-attur espona ruhu fil-pubbliku f'programm televiziv popolari, allura f'dak il-kaz huwa espona lilu nniffsu ghall-kummenti dwar l-atteggjament tieghu fuq dak il-programm. Il-Qorti jidhrilha illi l-artikolista, il-konvenuta Daphne Caruana Galizia kienet fic-cirkostanzi gustifikata illi taghzel daww il-kliem b'deskrizzjoni ta' l-istess attoggjament ta' l-attur u ghandha dritt tinvoka l-protezzjoni tal-Ligi ta' l-Istampa ghal dawn il-kummenti taghha.

Ghal dawn il-motivi,

Kopja Informali ta' Sentenza

Il-Qorti taqta' u tiddeciedi illi filwaqt illi tilqa' zewg eccezzjonijiet tal-konvenuta, tichad it-talba ta' l-attur. Bl-ispejjez kontra tieghu.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----